

Innlandet

miljøpartiet
de grønne

Politisk styremelding 2020, Innlandet MDG

Tid januar-februar-3.mars 2020

Sted: Innlandet, Lillehammer

Referent: Johannes Wahl Gran

Innvalgte og vara:

Johannes Christian Wahl Gran (Gruppeleder)

Suhur Lorch-Falch

Sindre Sørhus

Vara:

Anlaug Seljevold

Grete Antona Nilsen

Jon Lurås

Monica Rønning

Thomas Eriksen

Jon Andre Børselien Danielsen

*Dette er faste representanter og rangert varaliste til fylkesting, møtefrekvens 5 samlinger/året
Vi inngikk teknisk samarbeid med R, SV og KrF ifb. listestilling i følgende organer:*

Verv:

Fylkesutvalget (fellesliste R): (fast) Johannes Wahl Gran, (2 vara) Sindre Sørhus

Utvalg for utdanning (fellesliste R): (1. vara) Jon Andre Børselien Danielsen, (3.vara) Jon Lurås

Utvalg for kultur (fellesliste R): (1.vara) Grete Antona Nilsen, (3.vara) Thomas Eriksen

Utvalg for samferdsel (fellesliste R): (fast) Suhur Lorch-Falch, (2.vara) Anlaug Seljevold

Utvalg for næring (fellesliste R): (fast) Sindre Sørhus, (2.vara) Monica Rønning

*Dette er de fire politiske hovedutvalgene og "formannskapet" til fylkestinget, møtefrekvens
henholdsvis månedlig og hver 14. dag*

Administrasjonsutvalget: (1.vara for SV): Johannes Wahl Gran

KS' fylkesmøte: (fast): Johannes Wahl Gran, (3.vara til to plasser) Suhur Lorch-Falch

KS' landsting: (1.vara) Johannes Wahl Gran

Regionrådet for Midt-Gudbrandsdalen: (fast) Johannes Wahl Gran

Langsua Nasjonalparkstyre: (vara) Johannes Wahl Gran

Østlandssamarbeidet; Fagpolitisk utvalg for samferdsel: (fast) Suhur Lorch-Falch

Østlandssamarbeidet; Fagpolitisk utvalg for næring og kompetanse: (1.vara) Sindre Sørhus
(NB: feil referert partitilhørighet i protokoll; påpekt)

Jernbaneforum, Dovre og Raumabanen: (1.vara) Suhur Lorch-Falch

Styringsgruppa i grensekomiteen Hedmark (Innlandet) - Dalarna: (1.vara) Suhur Lorch-Falck
Flerkulturelt råd Innlandet: (fast, observatør): Suhur Lorch-Falch

Ytterligere verv 2020:

Kunstbanken Hedmark Kunstsenter: (Fast) Thomas Eriksen

Glåmdal Interkommunale voksenopplæringscenter IKS (GIV) - representantskap: (1.vara)
Suhur Lorch-Falck

Sparebank 1 Østlandet - representantskap: (vara) Suhur Lorch-Falck

Rovviltnemnda i region 3 (Tidligere Oppland): (fast) Johannes Wahl Gran

Dette er verv i organer på ulikt nivå og med ulik møtefrekvens.

Oppsummering:

I 2/2020 Jordbruksforhandlingene 2020 fremmet vi først 8 selvstendige forslag. Cirka 2 døgn senere kom et omforent forslag fra ap/sp hvor 5 av våre 8 forslag var opprettholdt. Deretter ble vi protokollført som medforslagsstillere.

I FO 2/20 Anbud på buss følger vi opp en sak fra 2019, om anbudsgrunnlaget på buss i Nord-Gudbrandsdalen og Sør-Gudbrandsdal. Her dreier spørsmålene seg om tidligere saker fattet i Oppland fylkesutvalg.

I PS 20/20 Kommunedelplan for dobbelspor gjennom Hamar Foreslo vi å opprettholde avbøtende tiltak for Åkersvika.

I PS 24/20 Ny tilskuddsordning - arrangementsutvikling idrett og friluftsliv i Innlandet Foreslo vi å prioritere søkere som benytter seg av lokalmat.

Sak om Innovasjon Norge

Fore slo vi at FN's bærekraftsmål skal ligge til grunn i oppdragsbrevet. Prosjekter som tydelig bygger opp under bærekraftsmålene skal prioriteres. Og noe språkvask.

Forslag vi har fremmet:

Fylkesutvalg:

PS 20/20 Kommunedelplan for dobbelspor gjennom Hamar

Johannes Wahl Gran (MDG) fremmet slikt tilleggsforslag: Punkt 15. Alle alternativene har negative konsekvenser for naturmangfoldet. Fylkesutvalget forutsetter at avbøtende tiltak beskrevet i konsekvensutredningen gjennomføres slik at de negative konsekvensene minimeres. Tap av areal og verdier i Åkersvika naturreservat må kompenseres i forholdet 1:5. (Forslaget fikk 1 stemme og falt)

PS 24/20 Ny tilskuddsordning - arrangementsutvikling idrett og friluftsliv i Innlandet

Johannes Wahl Gran (MDG) fremmet slikt forslag:

«Søknader der arrangører så langt det er praktisk mulig tilbyr lokalmat på arrangementet det søkes om tilskudd til skal prioriteres».

(Forslaget fikk 3 stemmer og falt)

Sak om Innovasjon Norge

Forslag der vi er medforslagsstiller:

Fylkesting:

2/2020 Jordbruksforhandlingene 2020

Forslag fremmet av Sveen (Ap) på vegne av Ap, Sp, SV og MDG

Innlandet fylkesting vil understreke viktigheten av å utvikle og investere i jordbruket i hele landet. De neste års jordbruksoppgjør må bidra til å sikre lønnsomhet langs hele verdikjeden, der en setter inn offensive virkemidler for å øke lønnsomheten i bruken av jord. Trygg mat av høy kvalitet, og matvaresikkerhet må stå sentralt.

Økt selvforsyningsgrad må prioriteres. Det krever en bevisst og restriktiv holdning til jordvern og bortfall av jordbruksarealer. En nasjonal jordvernplan bør utarbeides.

Et bærekraftig norsk jordbruk og økt selvforsyningsgrad er også avhengig av et sterkt tollvern. Det må arbeides for å styrke dette. For å lykkes med Innlandets bioøkonomistrategi så må dette prioriteres.

Vi er inne i det grønne skifte, hvor landbruket vil være en viktig del. Innlandet har med sine naturgitte ressurser og de hele verdikjeder vi har knyttet til jord og skog en viktig rolle i dette i dag. Vi har imidlertid enda større ambisjoner framover for hva Innlandet kan bidra med nasjonalt innenfor bioøkonomien. Dette vil være avhengig av næringspolitikken på ulike felt, men det er også viktig at jordbruksoppgjøret bygger opp under dette.

Det er av stor betydning at en sikrer både produksjon, investeringsmuligheter og framtidig rekruttering til landbruket. Inntektsgapet til sammenlignbare yrkesgrupper må utjevnes.

Det er behov for økte investeringsmidler i næringen. Det kan være oppgradering og etterslep når det gjelder fornyelse av produksjonsanlegg. Investeringsmidler må innrettes slik at en ikke skal sette krav om økt lønnsomhet der dette medfører en produksjonsøkning utover gårdens ressursgrunnlag. Det er behov knyttet til tiltak mot klimaendringer og tiltak for reduserte utslipp.

Landbruksnæringen er avgjørende for levende distrikter. Kanaliseringspolitikken må legges til grunn.

Regjeringa har lansert Matnasjonen Norge som et utviklings- og samarbeidsprosjekt for næringsutvikling og verdiskaping med utgangspunkt i sunn og trygg norsk mat. Dette støtter Fylkestinget i Innlandet. Vi mener derfor at skal vi nå det målet i 2030, må nettopp primærnæringene og jordbruk i hele landet sikres utviklingsmidler og lønnsomhet. Koblingen mellom mat og reiseliv må få utviklings- og stimuleringsmidler for å lykkes.

De neste 10 årene skal matprodusentene levere på Klimaavtalen med Staten, Nasjonale forpliktelser, som alle er berørt av. Det krever også at andre sektorer bidrar. I tillegg har Norge

forplikta seg til FN sine bærekraftsmål. Dette betyr at virkemidler i jordbruksavtalen må måles opp mot bærekraftsmål, herunder også klimamål.

Innlandet fylkesting mener at årets jordbruksforhandlinger også skal prioritere:

- En jevnere fordeling slik at inntektsforskjellene pr. årsverk internt i jordbruket ikke skal være for store. Forskjellene i inntekt pr. årsverk mellom produksjoner, ulike geografiske områder, bruksstørrelser m.m. må utjevnes. Reelle virkemidler må tas i bruk, og nye må utvikles.
- Landbrukssamvirket, med mottaks- og forsyningsplikt, må videreutvikles. Det er det viktigste verktøyet for landbruk i hele landet. Bøndene skal, gjennom jordbrukssamvirket, fortsatt ha ansvaret for markedsreguleringen. Markedsreguleringsordningene må styrkes gjennom at flere markedsreguleringsverktøy skal gjenreises og videreutvikles.
- Økt satsing på kornproduksjon og økning i kornprisen, økt grovforbasert kjøttproduksjon fortrinnsvis uten import av soya og andre kraftfôrbestanddeler og økt norsk grønnsakproduksjon. Bønder som bruker mest mulig norsk gras og norsk fôrråvare i kraftforet, skal premieres.
- Korn og kraftforpolitikken skal videreutvikles. I dag brukes om lag 900 millioner til prisnedskrivning. Det må arbeides med andre måter å bruke disse midlene for å stimulere til økt grovfôrandel for drøvtyggerne. For de enmaga husdyra er det vanskelig på kort sikt ikke å se løsning i prisnedskrivning med hensyn til f.eks. kylling- og svinebondens økonomi. Det må arbeides med ulike fremtidige modeller.
- Økt bruk av våre egne ressurser, herunder utmarksressursene. Økt sjølforsyning må prioriteres, bl.a. gjennom å sikre økonomien i matproduksjon med drøvtyggere i grasområdene og sørge for at det er lønnsomt med korn, proteinvekster og andre matvekster til mennesker der det er mulig.
- Potensialet i landets beiteressurser må synliggjøres, f.eks. hvor mye av Innlandets ressurser som ikke kan brukes pga rovvilt. Forbedringer i rovviltpolitikken må komme raskt!
- Et sterkt og restriktivt jordvern med en nasjonal jordvernplan. Vernet av matjord er viktig, og landet har ingen matjord å miste i en økt matproduksjon. Nedbygging av matjord gjennom industri, infrastruktur, boligbygging mm skal ikke forekomme. Det må også settes søkelys på bondens egen nedbygging ved oppsetting av driftsbygninger på garden. Matjord skal ikke legges brakk ved bruksnedleggelse. Driveplikta skal holdes i hevd!
- Jordas produksjonsevne og jordhelse må restaureres. Produsert mengde med best mulig innhold av næringsstoffer uten at vekstsubstratet forringes skal stimuleres gjennom virkemidler.
- En jordbruksavtale som stimulerer til produktutvikling og nyskapning innenfor lokale spesialprodukter og tilleggsnæringer, samtidig som volumproduksjonen ivaretas. Dette

gjelder bl.a. videreføring og styrking av innovasjonsmidler for å øke småskala grønt-produksjon, satsing på Inn på tunet, Grønt reiseliv m.m.

- En gjeninnføring av likestilling i Rekruttering- og kompetansemidlene og midler til Voksenagronom til fylkeskommunene.
- Styrket forskning og utvikling i jordbruket. Det må stimuleres til produksjonsfremmende tiltak som nydyrking, grøfting, FoU, investeringsmidler og skattefradrag ved investeringer.
- Fokus på bioøkonomi og det grønne skiftet. Forsknings- og utviklingsmidler til jordbruket, som er en viktig del av bioøkonomi-næringene, må også prioriteres innen generelle FoU-midler, og ikke bare gjennom forskningsmidler over jordbruksavtalen og/eller forskningsavgiftsmidler. Det må prioriteres forskning på karbonbinding og måling, om jord og jordbiologi m.m.
- Innlandet ser positivt på bruk av biokull som jordforbedringsmiddel og til karbonfangst og -lagring. Det burde foreligge et mål om å følge 4 per 1000-initiativet.
- Innføring av klimafond med skattefordel, etter modell fra skogbruket, ved investeringer i klimatiltak; for å redusere utslipp, øke karbonbinding og tilpasninger til endret klima.
- Styrke arbeidet med landbruksrådgiving for å bedre kunne gi tjenester innenfor flere fagområder, basert på kunnskap om lokale forhold. Dette er svært viktig sett opp mot de store omstillingsprosessene landbruket står ovenfor. Fokus på psykisk helse i landbruket og HMS må løftes og være ein viktig del av rådgivningstjenesten sitt arbeid.

NB: SAK OM KRAFTSKATT? - var kanskje 2019, må sjekkes opp.

Spørsmål/interpellasjoner

Fylkesting:

FO 2/20 Forespørsel anbud buss

MDG spørsmål til fylkesordfører:

1. I hvilken grad gjelder vedtak fattet i henholdsvis Oppland og Hedmark fylkeskommune for Innlandet?
2. Hvilke tiltak vil fylkesordføreren gjennomføre for å sørge for at alle representanter får saksfremlegg som er tilstrekkelig belyst?
3. Hva vil fylkesordføreren gjøre når saker viser seg å ikke ha vært tilstrekkelig belyst i etterkant av saksbehandling?

Fylkesordførers besvarelse:

Til det første spørsmålet:

Stortinget vedtok med hjemmel i inndelingslova 8. juni 2017 sammenslåing av flere fylkeskommuner, inkludert Hedmark og Oppland, med virkning fra 1. januar 2020. Som en følge av stortingsvedtaket ble det 22. februar 2018 kunngjort forskrift om sammenslåing av Hedmark og Oppland fylkeskommuner. Forskriften består av kun fire paragrafer, og inneholder ingen begrensninger eller retningslinjer for sammenslåingen. Inndelingslova for øvrig gir ingen klare retningslinjer for hva den enkelte fylkeskommune med bindende virkning kan fatte i forkant av sammenslåingen.

I etterkant av Stortingets vedtak forhandlet Hedmark og Oppland fylkeskommuner seg frem til en omforent avtale for sammenslåingen. Avtalen ble vedtatt av to enstemmige fylkesting 15. januar 2018. Avtalen regulerer navn på den nye fylkeskommunen, politisk organisering, størrelse på fylkestinget, lokalisering av sentraladministrasjonen, målform, forholdet til de ansatte, reglement for fellesnemnda, økonomi, oppgaver og forholdet til staten og forholdet til kommunene. I tillegg er det fastsatt visjon og verdier for sammenslåingsprosessen. Videre ble det i avtalen nedfelt økonomiske retningslinjer for disponering fram til sammenslåingen. Avtalen regulerer ikke virkningen av et vedtak som er fattet, men hvilken disposisjonsrett den enkelte fylkeskommune har. Vedtak som ikke er i strid med denne avtale er gyldige vedtak.

Ved sammenslåing av fylkeskommuner vil alle rettigheter og plikter som tidligere påhvile fylkeskommunene transporteres til den nye fylkeskommunen. Dette innebærer at alle gyldige vedtak som er fattet i de gamle fylkestingene fremdeles er gjeldende for den nye fylkeskommunen. Vedtak som er fattet i tidligere Oppland og Hedmark er dermed gyldig frem til nytt vedtak blir fattet i Innlandet fylkeskommune.

Til det andre spørsmålet:

Fylkesordfører har i tråd med formannskapsmodellen tillit til at fylkesrådmannens administrasjon utreder og framstiller sakene ut fra de faktiske forhold på en god og tilfredsstillende måte. Innstilling til vedtak gjøres i samsvar med tidligere politiske vedtak slik at man sikrer en helhetlig forvaltning.

Til det tredje spørsmålet:

For det tilfelle at fylkesordfører blir gjort oppmerksom på at et vedtak bygger på et feilaktig grunnlag vil forvaltningslovens regler om saksbehandling, omgjøring og klage kunne komme til anvendelse. Fylkeskommunen er underlagt forvaltningslovens regler, og ved en eventuell mangelfull saksbehandling basert på et feilaktig faktum må det tas stilling til hvorvidt vedtaket skal omgjøres som følge av feilen. Det er naturlig at det gjennomføres en vurdering av om den mangelfulle informasjonen har virket inn på vedtaket og om det er grunnlag for en ny behandling.

Under gitte vilkår er det også i kommuneloven kapittel 27 mulig å kreve lovlighetskontroll. Lovlighetskontroll innebærer en vurdering av om vedtaket har et lovlig innhold, er truffet av et organ som har myndighet til å treffe slikt vedtak eller har blitt til på en lovlig måte.

Gode vedtak er et resultat av samhandling mellom politikk og administrasjon. I det store og hele er det vårt ansvar som folkevalgte å fatte politiske beslutninger på bakgrunn av den informasjonen som legges fram i saksframstillingen.

X/14 Overskrift for sak

Referere forslag, vedtak etc

Møtehistorikk

(Finner ikke mdg-saker i protokollene i utvalg utover fylkesting og fylkesutvalg)

Januar:

Fylkesutvalg: 21. Workshop om Innlandsstrategien

Fylkesutvalg: 28. Ordinært fylkesutvalgsmøte (18 saker)

Samferdsel 29. Ordinært utvalgsmøte (1 sak)

Næring 29. Ordinært utvalgsmøte (2 saker)

I tillegg var det ytterligere møtevirksomhet i øvrige organer, samt deltakelse på konferanser o.l.

Februar:

Fylkesting: 4.-6. Ordinært fylkesting med folkevalgtopplæring (30 saker)

Fylkesutvalg: 18. Ordinært fylkesutvalgsmøte med påfølgende medarbeidersamtale (6 saker)

Samferdsel: 19. Ordinært utvalgsmøte (4 saker)

Næring: 19. Ordinært utvalgsmøte (5 saker)

I tillegg var det ytterligere møtevirksomhet i øvrige organer, samt deltakelse på konferanser o.l.

Mars:

Fylkesutvalg: 3. Ordinært fylkesutvalgsmøtet (11 saker)

Appeller o.l. kan hentes ved forespørsel.